

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XVII. VÁNDORGYŰLÉSE

Területi kutatások Közép-Európában

JÓ GYAKORLATOK A KÖZÖSSÉG ÁLTAL TÁMOGATOTT MEZŐGAZDASÁGBAN

Gombkötő Nóra – Mezei Katalin

Sopron
2019. október 11.

KÖZÖSSÉG ÁLTAL TÁMOGATOTT MEZŐGAZDASÁG (KTM)

- Történet – viszonylag új modell
- Konceptió
- Alapelvek
 - a kockázat, a költségek és haszon megosztása a termelők és a fogyasztók között;
 - termelők támogatása;
 - elköteleződés egy egész szezonra;
 - előre fizetés (átalány díj)

KÖZÖSSÉG ÁLTAL TÁMOGATOTT MEZŐGAZDASÁG (KTM)

- **„Közösségi gazdaság:** egy egész szezonra csatlakozol a gazdához, és vállalod, hogy minden héten átveszed, ami a gazdaságban megtermett. A mindig változó szezonális terményekért cserébe átalánydíjat fizetsz. A mennyiség természetesen változó, nyár végén sokkal több mindent vihetsz haza, mint tavasszal.
- **Dobozrendszer:** Hasonlóan a közösségi gazdaságokhoz, hetente azt kapod meg egy dobozban fix áron, ami éppen megtermett a gazdaságban. A közösségi gazdaságokkal ellentétben azonban hetente eldöntheted, hogy rendelsz-e a dobozt vagy nem.
- **Bevásárlóközösségek:** Hetente eldöntheted, hogy egy adott listáról milyen termékből és mennyit rendelsz a környékbeli gazdáktól.”

Forrás: Tudatos Vásárlók Egyesülete (<https://tudatosvasarlo.hu/cikk/mukodo-kozossegi-mezogazdasagi-csoportok-bevasarlokozossegek>)

KÖZÖSSÉG ÁLTAL TÁMOGATOTT MEZŐGAZDASÁG (KTM)

- Jelentőség
 - ✓ gazdasági
 - termelők megélhetése, tisztességes jövedelem
 - ✓ társadalmi
 - egészség (élelmiszerbiztonság, bio, szezonális termékek)
 - közösség építés
 - tudáscsere
 - munkahely teremtés
 - ✓ környezeti
 - helyi („food miles”)
 - Organikus
 - Kevesebb élelmiszerpazarlás

KÖZÖSSÉG ÁLTAL TÁMOGATOTT MEZŐGAZDASÁG (KTM) MAGYARORSZÁGON

2019. 10. 10-én

- Községi mezőgazdaság – 17
- Dobozrendszer – 6
- Vásárlói közösség – 13

Forrás: Tudatos Vásárlók Egyesülete (<https://tudatosvasarlo.hu/cikk/mukodo-kozossegi-mezogazdasagi-csoportok-bevasarlokozossegek>)

- Területi eloszlás!

VIZSGÁLAT TÁRGYA, MÓDSZER

- 3 KTM – 3 megyéből
 - Győr-Moson-Sopron megye – Dunaszigeti Zöldségközösség (Dunasziget)
 - Fejér megye – Virágosélet Zöldségközösség (Pátka)
 - Veszprém megye – Barnagi Kert (Barnag)
- Helyszíni szemle, interjú
- Leíró módszer
- SWOT elemzés

DUNASZIGETI ZÖLDSÉGGÖZÖSSÉG

VIRÁGOSÉLET ZÖLDSÉGKÖZÖSSÉG

BARNAGI KERT

HÁTTÉR

MEGNEVEZÉS	DUNASZIGETI ZÖLDSÉKGÖZÖSSÉG	VIRÁGOSÉLET ZÖLDSÉKGÖZÖSSÉG	BARNAGI KERT
GAZDASÁG ÉLETKORA (ÉV)	7	5+	4
KTM FORMÁBAN VALÓ MŰKÖDÉS	kezdetektől	5 éve előtte piaci értékesítés (KTM tapasztalatok Németországból)	2 éve előtte konyhakert
CÉL	KTM közösség	Önellátó háztáji gazdaság	profit
CSALÁDI HÁTTÉR	igen	igen	nem
KÉPZETTSÉG	Mezőgazdasági mérnök tájépítész	Növényvédelmi szakmérnök	Építészmérnök
FÖLD TULAJDONJOG	saját	saját	bérelt
GÉPESÍTETTSÉG	1 traktor	nem	zöldség vetőgép, öntözőberendezés, saláta levél vágó berendezés
CSALÁDI GAZDASÁG	igen	igen	igen
ALKALMAZOTT	1 fő	nem	2 fő
ÖNKÉNTESEK	igen	igen	nem

GAZDÁLKODÁS

MEGNEVEZÉS	DUNASZIGETI ZÖLDSÉGKÖZÖSSÉG	VIRÁGOSÉLET ZÖLDSÉGKÖZÖSSÉG	BARNAGI KERT
TERMŐTERÜLET	600 m ²	10.000 m ²	2.000 m ²
FÓLIASÁTOR	igen	igen	igen
FŐTERMÉK	Zöldség (50 féle)	Zöldség (50 féle), gyümölcs	zöldség
KÜLÖNLEGES FAJTÁK	igen	igen	igen
EGYÉB NÖVÉNYEK	Gomba (kísérlet alatt)	Levendula, gomba, takarmány	nem
ÁLLATOK	1 szarvasmarha, baromfi (saját)	Baromfi, nyúl, sertés	nem
KOMPOSZTÁLÁS	igen	igen	igen
BIODIVERZITÁS	igen	igen	igen
BIOGAZDÁLKODÁS	igen	igen	igen
TANÚSÍTÁS	nem	nem	nem

KÖZÖSSÉGI MEZŐGAZDASÁG

MEGNEVEZÉS	DUNASZIGETI ZÖLDSÉGKÖZÖSSÉG	VIRÁGOSÉLET ZÖLDSÉGKÖZÖSSÉG	BARNAGI KERT
VEVŐK	Csak regisztrált tagok	Csak regisztrált tagok	Csak regisztrált tagok
KTM TÍPUSA	dobozrendszer	dobozrendszer	dobozrendszer
RÉSZESEDÉS/DOBOZ TÍPUSOK	Kis doboz Nagy doboz 39.000 Ft/hó	Kis doboz 7.000 Ft Közepes doboz 12.500 Ft Nagy doboz 24.000 Ft	Kis doboz Nagy doboz
RÉSZESEDÉS FIZETÉSÉNEK GYAKORISÁGA	havonta	havonta	havonta
TAGOK SZÁMA	30	40	58
SZERZŐDÉS	nincs	van	van
TÚLJELENTKEZÉS - VÁRÓLISTA	igen	igen	igen
VONZÁSKÖRZET	40 km	20 km	20 km
KIEGÉSZÍTŐ TERMÉK	Igen (benne van az árban)	Igen (plusz fizettségért)	nem
ÁTADÁS NAPJA	csütörtök	csütörtök	csütörtök
ÁTADÁS HELYE	Átadópont (M.óvár) Személyesen a gazdaságnál	Átadópont (Székesfehérvár) Személyesen a gazdaságnál	Átadópont (Veszprém)
SZÁLLÍTÁS	Egész évben	Májustól októberig	Februártól novemberig

KÖZÖSSÉG ÉPÍTÉS

MEGNEVEZÉS	DUNASZIGETI ZÖLDSÉGGKÖZÖSSÉG	VIRÁGOSÉLET ZÖLDSÉGGKÖZÖSSÉG	BARNAGI KERT
KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ ESEMÉNYEK	- éves találkozó (évente egyszer) - családi nap (évente háromszor) - Szedd magad akció a tagok számára (egy adott zöldségből dömpingidőszakban)	- Közösségi nap (évente kétszer – április, október) - kóstolás (télen) - Közös főzés (télen)	Nincs ilyen esemény
TAGOK SZÁMÁRA ÁTLÁTHATÓ SZÁMVITELI RENDSZER	igen	igen	igen
TAGOK BEVONÁSA A TERVEZÉSI FOLYAMATBA	igen	igen	nem
KAPCSOLATTARTÁS A TAGOKKAL	email	email	Hírlevél Tervezett találkozók

EGYÉB

- "paradicsom,,
- Víz, magas fák, legelők, virágok, csend
- Komposzt WC
- Kültéri tűzhely

ERŐSSÉGEK

- Családi háttér
- Új termékek és új technológiák iránti nyitottság
- Megélhetéshez biztosított jövedelem
- Magas képzettség, tudás megléte
- Megfelelő erőforrások megléte
- Önkéntesek
- Biodiverzitás
- Biogazdálkodás
- komposztálás
- Többféle dobozméret
- Különleges zöldségfajták
- Vevői elégedettség

GYENGESÉGEK

- Szezonális munka hiánya
- Magas munkaterhelés
- Nehéz megközelíthetőség
- A tagok száma korlátozott
- Átvételi pontok a városokban – szállítás ($\leftrightarrow$ KTM koncepció)
- fix átvételi időpont

LEHETŐSÉGEK

- Pénzügyi források EU-s pályázatokból
 - További területek bérése/vásárlása
 - Hosszú távú üzleti terv készítése
 - Nyári táboroztatás
 - Közösségi kapcsolatok megerősítése
 - Együttműködés oktatási intézményekkel
- A második, legfeljebb 150.000 forint éves keretű zseb fő profilja a vendéglátás, erről melegkonyhás vendéglátóhelyeken fizethetünk. Ez a zseb akár egy családi körben eltöltött éttermi ebéd vagy vacsora, akár a napi munkahelyi étkezés kifizetésére használható, ami főként a lejáró maradványösszegek teljes felhasználásához jelent segítséget. Fontos szabály, hogy szálláshelyen mindhárom zsebből fizethetünk, így ha a másodikra kérünk juttatást, akkor is meghagyjuk magunknak a lehetőséget, hogy az étkezés mellett egy belföldi nyaralás szállásköltségeit is kifizessük SZÉP-kártyánkkal.
- A harmadik, szabadidő alszámla felhasználási köre a legszorosabb. Minden olyan szolgáltatást kifizethetünk róla, ami ahhoz kell, hogy akár egy nyaralás alatt, akár csak a hétköznapiakban tartalmasan, egészségesen tölthessük el szabadidőnket. A legfeljebb 75.000 forint éves keretű zsebbel vásárolhatunk fürdő- és strandbelépőt, színházjegyet, múzeum-, koncert-, fesztivál- vagy éppen állatkerti és kalandpark belépőt, uszoda- és fitness bérletet, horgászjegyet, kölcsönözhetünk sporteszközt, de akár egy sporttanfolyamra is beiratkozhatunk, elmehetünk hajózni egyet a Balatonon vagy lovagolni egy lovardába. Erre a zsebre is igaz, hogy a felsorolt szolgáltatások mellett szálláshelyen és gyógyfürdőkben is használható, így erről is kifizethető egy kellemes hosszúhétvége szinte valamennyi „kelléke”.

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XVII. VANDORGYŰLÉSE

Kutatások Közép-Európában

Sopron, 2019. Október 11.

VESZÉLYEK

- Előre nem látható kockázatok (pl. időjárás)
- Munkaerő hiányból fakadó veszélyek (pl. betegség)
- Gazdasági válság – fogyasztók számának csökkenése
- Tagok rotációja
- Műszaki meghibásodás

KONKLÚZIÓ

- Tipikus KTM-ek
- Jó gyakorlatok
- Diverzifikáció – jogi szabályozás?
- Termékpaletta szélesítése – együttműködés más termelőkkel
- Várólisták – igény
- Területi eloszlás
- Korlátok:
 - Földterület
 - Munkaerőhiány
- Élelmiszer pazarlás - újrahasznosítás

KÖSZÖNJÜK A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!